

Opinie QR-code

Met een coronapas op het werk verandert drang in dwang'

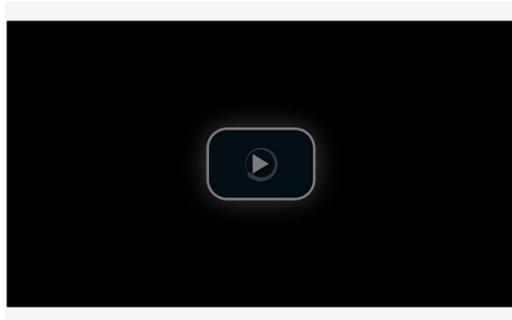
Wie grondrechten zonder goede redenen opschort, levert de democratie uit aan bestuurlijke willekeur, vinden techniekfilosoof Martijntje Smits en schrijver Robert Vernooy, beiden lid van de Vierde Golf, een collectief dat streeft naar een crisisbestendige democratie.

Martijntje Smits en Robert Vernooy 11 november 2021, 13:30

Medio oktober stelde Maurice van den Bosch, bestuursvoorzitter van het OLVG-ziekenhuis, een vraag aan zijn LinkedIn-volgers die viraal ging op de sociale media. Premier Trudeau had net aangekondigd dat ongevaccineerde Canadese ambtenaren vanaf 15 november onbetaald op non-actief worden gezet. Van den Bosch vroeg zijn LinkedIn-volgers: "Wat vindt en doet u zelf als dit in Nederland zou gebeuren?"

Veel mensen reageerden ongelovig; in Nederland was zo iets ondenkbaar. Sommigen meenden zelfs dat het bericht over Trudeau afkomstig was van een nepaccount. Maar amper drie weken later kwam Hubert Bruls, voorzitter van het Veiligheidsberaad met eenzelfde voorstel. In het tv-programma Buitenhof pleitte hij voor een coronapas als voorwaarde voor toegang tot de werkvloer.

Al de volgende dag steunden kabinet en twee grote werkgeversorganisaties het voorstel, hoewel er ook kritiek was. Het OLVG gaf diezelfde dag een duidelijk antwoord op de vraag van zijn voorzitter. Het is vóór vaccineren, maar tegen een vaccinatiebewijs op de werkvloer. "Vaccinatie is een recht, geen plicht."

Met de coronapas op het werk verandert vaccinatie drang in dwang

Op dit moment onderzoekt het kabinet een wetswijziging die het werkgevers mogelijk kan maken hun werknemers om een CTB (coronapas) te vragen. Burgers en experts blijken intussen diep verdeeld over noodzaak, effectiviteit en rechtvaardigheid van dit zware middel. Met de coronapas op het werk verandert vaccinatie drang in dwang, want wie niet werkt, zal niet eten.

Het betekent dat de overheid iedereen die niet voldoet aan het gebod van een QR-code kan marginaliseren. Bovendien is het twijfelachtig of deze maatregel bijdraagt aan het doel: verlichting van de druk op de ic's. Waarom ongevaccineerden discrimineren als gevaccineerden ook corona kunnen overdragen?

De argumenten buitelen over elkaar, we zien een duidelijk patroon. Aan de ene kant staan critici zoals Van den Bosch die een beroep doen op de grondrechten, zoals gelijke behandeling, (medische) privacy en de onschendbaarheid van het lichaam. Aan de andere kant voeren bestuurders als Bruls het argument aan dat het doel de middelen heiligt, ook als daarvoor principes moeten wijken. Sinds de coronacrisis hebben de grondrechten het telkens afgelegd tegen dit utilitaire argument. Veiligheid weegt zwaarder dan vrijheid, nood breekt wet.

Hoelang je van een noodtoestand kunt spreken, is niet meetbaar

Is dit terecht? Dat dit een noodtoestand is, lijkt evident. Maar wat die nood precies is, hoe groot die is en hoelang je van een noodtoestand kunt spreken, is niet eenduidig of objectief meetbaar. Daarover kan men sterk van mening verschillen, zoals blijkt uit de aanhoudende maatschappelijke en wetenschappelijke controversen over aard en ernst van de coronacrisis. Je beroepen op een noodtoestand, is dus een politieke keuze.

Bij de besluitvorming over de coronamaatregelen zijn grondrechten herhaaldelijk zonder duidelijke voorwaarden opgeschort, met instemming van het parlement. Daarmee begeeft het parlement zich op een hellend vlak, want juist in tijden van nood moeten grondrechten onze burgerlijke vrijheden waarborgen. Wie de grondrechten opschort, levert de liberale democratie over aan bestuurlijke willekeur. Grondrechten zijn het morele fundament van onze samenleving, dat ruimte schept voor verschillende meningen en perspectieven, zoals over de vraag of er sprake is van een noodtoestand. Als je daaraan tornt, stort het bouwwerk van die samenleving (op den duur) in.

Wat ons betreft is uitbreiding van de coronapas geen goed idee. Het zal de samenleving verder verdelen en onderling wantrouwen voeden. De blik moet niet vernauwd worden tot vaccins maar verruimd naar de systeemfouten in ons zorgstelsel, dat bij een gemiddelde griepgolf al overbelast raakt. Er moet ruimte zijn voor alle maatschappelijke stemmen, waarden en belangen. Voor benaderingen die niet ten koste gaan van grondrechten en die medeburgers niet uitsluiten.

Lees ook:

Ziekenhuizen staan niet te springen om een coronapas in te voeren

[Een coronapas in de zorg: demissionair minister Hugo de Jonge ziet het wel zitten, terwijl het OMT tegen is. Hoe denken ziekenhuizen erover?](#)

Kabinet koerst op nieuwe beperkingen voor niet-gevaccineerden

Volgens demissionair premier Mark Rutte bestaat er een 'heel reële kans' dat het kabinet de komende tijd nog verder ingrijpt om de coronacijfers te doen dalen. [Met maatregelen die vooral niet-gevaccineerden raken.](#)

Nog even dit...

Omdat het alsnog lastiger wordt om de waarheid te achterhalen, heeft Trouw de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in onderzoeksjournalistiek. En met succes: keer op keer onthulde Trouw misstanden, zoals de toeslagenaffaire bij de Belastingdienst, de Panama papers of geheime militaire leveringen door Nederland aan Syrische rebellen. Met een abonnement op Trouw steunt u deze broodnodige onderzoeksjournalistiek. Zo biedt u tegenwicht aan opgeklopte schandalen en leugens. En kunt u altijd goed onderbouwd uw standpunt bepalen.

U leest Trouw al voor maar 2,- per week.

MEER INFORMATIE

Als abonnee [inloggen](#)

MEER OVER POLITIEK SAMENLEVING LINKEDIN NEDERLAND BUITENHOF CTB HUBERT BRULS HUGO DE JONGE MARTIJNTJE SMITS EN ROBERT VERNOOY

opinie

Net binnen MEER >

Updates Coronavirus
GGD vestigt opnieuw testrecord, zit aan maximale capaciteit

Wisselkoers
Turkse lira verder omlaag na renteverlaging centrale bank

Nalatigheid
Ruim 125 bezoekers eisen 750 miljoen van Travis Scott en festival

---

Infectie
Dode en ruim tien zieken door legionella-uitbraak in Schijndel

---

Spanningen
Grensbewakers Oekraïne krijgen toegang tot militaire uitrusting

Commentaar Milieu

Toezicht op milieuvergunning is te vaak een lachertje

Opinie Openbaar bestuur

Geef ambtenaren de ruimte om af te wijken van (te) strakke protocollen

Best gelezen MEER >

- Het 'boosteren' kan beginnen. Wie is wanneer aan de beurt?**
- Lesuitval en sluiting: scholten worden zwaar getroffen door deze coronagolf**

Column
Ilyaz Nasrullah

Of u het nou wilt of niet, de Metaverse komt eraan

MEER OPINIE v

Wilt u iets delen met Trouw?

Tip hier onze journalisten

Algemeen

Over ons
Contact met Trouw
Privacystatement
Abonnementsvoorwaarden
Gebruiksvoorwaarden
Cookiebeleid
Cookie-instellingen
Auteursrecht
Colofon

Service

Klantenservice
Mijn account
Vakantieservice
Adverteren
Losse verkoop

Meer Trouw

Abonneren
Nieuwsbrieven
Digitale krant
Webwinkel
RSS-feeds
Facebook
Twitter
Android apps
iOS apps

Navigeer

Columnisten
Recensies
Archief